Ч. 281 (13.229). Львів, неділя 18. грудня 1932. [illegible] оплачено рычалтом. Рік LIII.

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 4·00 зол., Чвертьрічно 12·00 „, Піврічно 24·00 „, Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці і Канаді 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

# Гроші причиною сварні...

**Упадок кабінету Еріота. — Німецькі арґументи на французькій службі. — Моральний престіж найвищим законом Англії. — Протифранцуські настрої в Америці. — Велике міжнароднє замішання.**

*Львів, 16. грудня 1932.*

[illegible] голосами проти 187 французька палата депутованих відкинула відповідь, яку французький уряд пропонував вислати Зл. Державам Півн. Америки зі згодою заплатити 15. ц. м. рату воєнного довгу. А що уряд Еріота звязав з цією справою питання довіря — Еріо разом зі своїми міністрами негайно зголосили димісію. Таким робом політична кріза у найбагатшій і найсильнійшій европейській великодержаві йде паралельно з крізою взаємин цієї великодержави з другою найбагатшою і найсильнішою потугою світа. Гасло „ані одного су для Америки" стало боєвим кличем французів і одним махом ріжні малі щілини у дотеперішній французько-американській приязні розкопало в цілу велику пропасть. Було вже впродовж оцих останніх 13-ти післявоєнних літ чимало суперечок, квасів і „непорозумінь" поміж Францією і ріжними її воєнними союзниками. Бували вже моменти, в яких грозила Франції повна ізоляція, то знову такі, в яких ніби на віки похоронена антанта воскресала як Фенікс з попілу. Нинішній черговий переломовий момент знаменний тим, що *такої* ворожнечі поміж недавніми союзниками досі ще не було, не було її на *такому* підложі, що тепер і не виступали проти себе *такі* партнери.

Причина ворожнечі поміж Францією і Зл. Державами не міжнародні вплини, не якісь територіально-кольоніяльні претенсії, не торговельне суперництво й не великодержавницький престіж, а — гроші, в їх найбільш прозаїчній готівковій формі. Але зазначуючи цей момент спору кілька днів тому, ми — і мало хто з журналістів у світі — не гадали, що саме Франція, майстер у видушуванні грошей із Німеччини і з деяких своїх союзників (які за союз з Францією мусять між іншим солено платити відповідно препарованими торговельними умовами), — що саме Франція не зацукається грати ролю Німеччини супроти своїх вірителів, з тією ще ріжницею, що Німеччина призанавала свій вимушений підпис і платила, а Франція знехтувала свій добровільний підпис і платити відмовилась!

Годиться теж пригадати, що Франція з Америкою разом мають у пивницях своїх банків майже дві третини всього золота світу; що Франція так довго робила застереження до відомої пропозиції Гувера заперед двох літ про однорічну мораторію міжнародніх довгів, поки практична вартість мораторії стала ілюзоричною; що навіть у безпосередній розмові поміж б. премієром Франції й през. Гувером, у тій самій розмові, на яку тепер покликуються противники звороту довгу (мовляв, Франція вже скреслила німецькі репарації, про які говорив тоді Лявалеві Гувер), що й у тій розмові французький премієр повторяв у кольце „ні"; що врешті нинішня рата, яку мали французи заплатити, це розмірно невеличка сума неповна 20-ти міліонів долярів, коли Англія платить 100 міліонів долярів!

У звязку з усіми цими моментами рішення французького парляменту слушно викликало [illegible] у світі дуже немиле для Франції враження, дарма, що ніхто не має сумнівів, що американські воєнні грошеві претенсії — це одна з найбільш лихварських драчок, які знає історія міжнародніх фінансових „позичок". На тлі французької відмови, до якої прилучилася лише Бельгія і Польща (ця остання мала заплатити неповна 4 міл. долярів), яскраво виступає престижева поведінка Англії, не зважаючи на фінансовий крах і велику знижку англ. валюти, яка [illegible] збільшила ефективну суму долярового довгу — всі політичні групи англійського парляменту висловили устами своїх лідерів готовість заплатити рату! Все ремствування на Америку, всі арґументи за незаплатою довгу відпали [illegible] перед одним арґументом: національний престіж Великої Британії не дозволяє не заплатити того, до чого вона колись зобовязалася, хоч би нині це колишнє зобовязання рівнялося самогубству! Таке високе почуття національно-державного достоїнства й неломної вартости даного слова запевнює Англії її величезну моральну силу, яка — як слушно висловився Мекдональд — вартна є для Англії 100 міліонів долярів!

Тому Англія заплатою свого довгу здобула собі в Америці незвичайно сильну моральну позицію і промостила шлях до порозуміння. Зате проти Франції насторожена нині ціла американська прилюдна опінія. Вона починає вбачати у Франції джерело всіх післявоєнних лих, як промотор дурійки зброєння, грошевої захланности й політичного еґоїзму. Вперше від непамятних часів лунають нині в американській пресі голоси, щоби проголосити туристичний бойкот Франції та проводити проти неї господарські репресії.

У самій Франції димісія Еріота викликала поважну крізу постільки, поскільки вся вона зродилась з демаґоґії, з остраху перед виборцями, перед вулицею, для якої гасла „не платити" й „ані одного су для Америки" стали надзвичайно приємними. Коли ж усі розумні арґументи Еріота розбилися об цей страх перед утратою популярности, то й дальша будучність політики, узалежненої від вулиці, є мрячна й незавидна.

Не диво, що оноднішне драматичне голосування о пів до 5-ої год. над ранком у парискому парляменті одним помахом відсунуло в дальший плян усі інші міжнародні проблеми яких доля у більшій або меншій мірі стала залежною від розвитку франко-американської ворожнечі.



# Городок і Трускавець.

**Що каже офіціяльний комунікат.**

У звязку з нинішнім доразовим судом проти учасників нападу на почту в Городку ПАТ подає такі подробиці, добуті з міродатних кругів.

Дня 30. листопада ц. р. в год. 16.50 **увійшло до будинку почтового уряду в Городку Яг. 10-ох напасників. Одинацятий станув перед будинком на сторожі.** Напасники отримали задачу ограбити **касу почтового уряду,** а також **касу уряду скарбового,** приміщену в тому самому будинку. Увійшовши до середини, напасники розділилися **на дві групи** і стали діяти систематично. Один з напасників перейшов до телефонічної централі почтового уряду і **перетяв телефонічні получення,** аби унеможливити комунікацію. Два інші напасники звернулися **до віконця почтового уряду,** розбили револьвером шибу і стероризували стрілами з револьверу касієра, що сидів при касі. Опісля через вибите вікно увійшли **до середини касового переділу.** Решта напасників розбіглася по будинку й отворила **сильний вогонь з револьверів,** наслідком якого кілька осіб було ранених. У менті вломy до касового переділу начальник почтового уряду получився з маґістратом **телефонічно,** домагаючись помочі словами: „Рятунку, бандити!" В тій самій хвилині маґістрат повідомив орґани держ. поліції про напад на почт. уряд. Справники успіли заграбити **ок. 3.000 зол. у більоні,** зате інших грошей не найшли, хоч вони були на видному місці. Заграбані гроші напасники винесли **в наплечнику,** що його мав на собі один зі справників нападу. Коли справники збиралися вже вийти з будинку, **возьний почт. уряду** бл. п. **Колач,** ухопивши кріс, **отворив огонь.** Як устійнили доходження, **один** з напасників **упав мертвий на місці, а другий,** тяжко ранений, почав утікати і **впав недалеко дому посла адв. Біляка;** внесений до його мешкання, помер наслідком ран.

Після довершення нападу **напасники розділилися на дві групи,** з котрих одна, **зложена з 8 осіб,** пішла в напрямі полудневім, а друга, **зложена з 3 осіб,** у напрямі північнім. Обі групи втікали малими вуличками, вкінці полями і стрінулися **недалеко фільварку Морги,** звідки вибралися спільний напрям утечі на полудневий схід.

Як ствердили доходження, справники перед нападом зібралися **на передмісті Городка під хрестом,** де підкріпилися поживою і де їх бачив один робітник.

Повідомлені про доконаний напад слідчі власти й органи поліції почали негайно **енерґійну погоню** у всіх напрямах.

Доходження виказали, що справники нападу йшли **з початку разом,** одначе пізніше змучені втечою через поля і вертепи **розбилися на дві групи.** Двох справників нападу, **ВАСИЛЬ БІЛАС і ДМИТРО ДАНИЛИШИН,** не могли дотримати кроку сильнішим співтоваришам і почали щораз більше **лишатися позаду.** Вкінці один зі справників нападу з групи фізично сильніших вручив тим обом 30 зол. з тим, аби купили собі білети **на стації у Глинній Наварії** і втікали далі залізницею.

В ході дальшої втечі в год. 21.30 Білас й Данилишин наткнулися на зал. стації у Глинній Наварії на патрулю держ. поліції, **зложену з пшодовніка Коята і постерункового Слугоцького.** Коли патруля візвала підозрілих осіб, аби вилеґітимувалися, вони витягнули револьвери й отворивши вогонь, **убили пшодовніка Коята, а постерункового Слуґоцького тяжко ранили.**

Після доконання другого замаху Білас і Данилишин утікали полями і стежками **здовж залізничого тору,** вимиваючи людські оселі. У селі Черкасах задержалися в одній з хат впродовж 3/4 години, де підкріпилися поживою і змінили перемочені скарпитки. Відпочавши, напасники пішли в дальшу дорогу.

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 9. 11. 1932 r. Sąd okręgowy Wydział VI. 1. karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 247 czasopisma „Dilo" z daty Lwów dnia 6. 11. 1932 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 738/32 na posiedzeniu niejawnem w dniu 9. listopada 1932 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 5. 11. 1932 r. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma „Dilo" Nr. 247 z daty Lwów dnia 6. 11. 1932 r. zawierające w artykule 1) „Położenia ukraińskoho narodu w Polszczi" od słów „teperiszni" do słów „twerdżeń", od słów „wkinci" do słów „powiti", od słów „wkinci" do „nasielennia", od słów „nechoczemo" do słów „derżawy", od słów „pobojuwannia" do „szkilnyctwo", od słów „protyukrainśki" do słów „regulamin", od słów „Pacyfikacja" do „prytokamy", od słów „pry pomoczi" do „naselennia", od słowa „wyjimkowi zakony" i od słów „za nezależne" do „istnuwannia" oraz 2) „pomyłkowo pomyłowani" w całości znamiona ad ustęp 1) zbrodni z art. 13. § 1. 127, 170 kk., ad ustęp 2) występku z § 24. ust. pras. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. 12. 1862. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenia za przekroczenia na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu ad 1) szerzeniem haseł separatystycznych dążyć do oderwania Małopolski wschodniej od Państwa Polskiego, zniesławienia władz przez zarzucenie im bezprawnej rzekomo działalności, oraz szerzyć wieść fałszywie przedstawiającą położenie ludności ruskiej w Polsce dla zaniepokojenia opinji publicznej, ad 2) szerzenie wiadomości skonfiskowanej. Według §§ 437, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: W. Medyński wr. Protokolant: Dr. Czaykowski wr.
Za zgodność: Lisanowicz starszy sekretarz.

Слідуючого дня, 1-го грудня, в год. 9.55 залізничий функціонар Скшипец, що робив службу на бльоку ч. 1, **запримітив двох підозрілих** і сильно заболочених людей, що йшли від сторони Черкас у напрямі Миколаєва. А що вже знав про замах зі смертельним вислідом на поліційну патрулю у Глинній Наварії, то в ньому зродилося підозріння, що ті люди є справниками убивства. Тому **повідомив про своє спостереження управителя стації в Миколаєві,** після чого разом з Мадейовським і Юрчаком пішов за обома підозрілими. Трохи пізніше Біласа і Данилишина, що втікали через село Розвадів, задержав секретар громади **Бовдура,** який, заінтригований підозрілим виглядом утікаючих, старався їх вилегітимувати.

Одначе напасники приспішили кроку і віддавши кілька стрілів у напрямі Бовдура й мешканців Розвадова, що гналися за ними, **втікли в напрямі мосту на Дністрі,** відстрілюючись дальше. Загально віддали **ок. 15 стрілів,** одначе вони не попали в нікого. Тимчасом повідомлений про стріли **постерунок поліції у Миколаєві** вибрався поспішно до Розвадова, наткнувся на погоню за підозрілими, випередив її і **допав справників нападу під лісом на полях громади Веринь.** Справники, бажаючи втікти перед погонею, **перейшли вбрід ріку Дністер.** Серед учасників погоні селян з Розвадова й сусідніх сіл в числі **ок. 100 осіб** вибився **селянин Андрухів,** який хотів перерізати втікаючим дорогу і був ними **пострілений тяжко в плечі.** Андрухова ранили стріли, віддані Данилишиним. Населення занесло Андрухова до одного з домів, звідки опісля перевезено його до шпиталю у Стрию.

Данилишин і Білас, розброєні пшодовником **Слівою,** командантом постерунку в Миколаєві, подали: **Данилишин походить із Трускавця, уроджений 1908 р., є з професії шевцем і має скінчені три кляси народньої школи; Білас є купецьким практикантом, має 7 кляс нар. шк., уроджений 1911 р. у Трускавці** і був уже караний 3-місячним арештом за приналежність до нелегальної організації Пласту. На тілі обох арештованих і їх убраннях найшли сліди крови. Вони мали при собі два автоматичні пістолети марки Ортгес і 30 зол. Оба **відмовили всяких зізнань** щодо приналежности до тайних організацій.

В год. 16-ій Біласа і Данилишина відставили **до слідчого виділу у Львові.**

**Дня 5. ц. м.** Михайло Романишин і Василь Малецький принесли до дому свого тестя Тараса Малецького **в селі Поршний** найдений у недалеких кущах наплечник, у якому був мішок з грішми. Наслідком настоювання Тараса Малецького Романишин зголосив **дня 9. ц. м.** на постерунку поліції про найдення грошей і приніс їх в сумі 900 зол. 72 сот. у більоні. Як виказали доходження, **гроші ті покинули втікаючі справники нападу.**

В часі доходжень виявилося, що **Маріян Жураківський, замешкалий у Станиславові,** вихав звідти дня 28. листопада у невідомім напрямі. Наслідком розведеної над ним інвігіляції Жураківського небавком арештували як третього учасника нападу на почт. уряд.

Четвертого учасника нападу, **Зенона Коссака, арештували у Дрогобичі.** Як виявилося, Коссак був тим, що дня 27. листопада вручив Данилишинові і Біласові гроші на подорож до Львова, а також видав їм доручення, аби пішли до вестибулю політехніки і там чекали на одного чоловіка, що видасть їм дальші прикази.

*

Стільки офіціяльний комунікат ПАТ-а. Вражає в ньому особливо одна обставина: На самому початку подано, що до почт. будинку ввійшло 10 осіб, а один учасник стояв на сторожі перед будинком, значить: всіх було 11. А після нападу, в якому двох учасників згинуло, подано, що учасники поділилися на дві групи, з яких одна складалася з 8 осіб, а друга з 3 осіб. Отже скільки всіх було: 13, чи 11?

### НАГЛИЙ СУД.

**Суд потреває ок. 7 днів. — Справа вбивства пок. Голувка. — Понад 50 свідків.**

Польська преса приносить у звязку з цілою справою ще такі інформації:

Влада прилюдної безпеки, ведучи слідство у справі замаху на почтовий уряд у Городку, впала на слід убивників пок. Тадея Голувка. Виявилося, що убивства доконала трускавецька організація У. В. О.

У змові з убивниками був портієр пансіону СС. Служебниць **Олекса Буній,** що повідомляв „боєву пятку" у Трускавці про спосіб життя пок. Голувка. Він тепер арештований.

Стверджено, що двох членів „пятки" **Білас і Данилишин,** увійшли у трагічний вечір до кімнати Голувка і віддали до нього 6 смертельних стрілів.

І Білас і Данилишин признались до вбивства Голувка.

Третій учасник нападу на почту в Городку, **Маріян Жураківський,** має 27 літ, уроджений у Станиславові, зам. у Пасічній, купець, скінчив 7 кл. гімназії.

Четвертий учасник, **Зенон Коссак,** літ 25, уроджений у Дрогобичі і там замешкалий — це бувший студент правничого виділу у львівськім університеті.

У звязку з нападом у Городку сидить у слідчій вязниці більше число арештованих. Перед наглим судом стануть: **Дмитро Данилишин, Василь Білас, Маріян Жураківський і Зенон Коссак.** Головне зібрання учасників нападу на почту в Городку мало відбутися в одній частині львівської політехніки.

Наглий суд буде розглядати **тільки напад на почту в Городку і замах на поліц. функціонарів у Глинній Наварії.** Всі інші злочини по думці дотичних приписів закону належать уже наслідком передавнення до суду звичайного.

До розправи перед наглим судом покликано **понад 50 свідків,** у тому числі також експерта-хеміка проф. Вестфалевича. **Суд потреває ок. 7 днів і буде вестися також у неділю.** Всім 4 обвинуваченим грозить кара смерти.

### НАРАДА ОБОРОНЦІВ.

В пятницю рано в окружнім суді у кімнаті, призначеній для оборонців, відбулася нарада оборонців обвинувачених у наглому суді. В нараді взяли участь адвокати: д-р Ганкевич, д-р Шухевич, д-р Старосольський і д-р Паньківський. Посол д-р Біляк з Городка не візьме участи в цьому процесі з причини виїзду до Варшави на розправу в Найвищім Суді.

В год. 10-ій були оборонці у провідника трибуналу радн. Ягодзінського, аби дістати відбиток акту обвинувачення. Коли ж її не дістали, вибралися до вязниці при вул. Казимирівській, аби їх дістати від своїх клієнтів.

—o—

## Ка Радянській Україні.

### ЧИСТКА В КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ.

По відомостям російської еміграntської ґазети „Последнія Новости", голод, який почався на Україні, викликав сильне загострення опозиційних настроїв у КП (б) У. По всіх великих містах появляються опозиційні ґрупи ріжних відтінків, які часом видають нелеґальні відозви й летючки. В самому Харкові висвистали на партійному зібранні секретаря ЦК Коссіора. У звязку з цим, а також тому, що деякі видні члени КП(б)У, замішані в справу рютинської „змови", передбачують основну чистку членів українського совнаркому й ЦК. Кажуть, що першим секретарем ЦК КП(б)У буде замісць Коссіора Акулов, б. заступник Менжинського в ДПУ, а головою совнаркому замісць Чубаря — галичанин Порайко, креатура Петровського. Щодо Чубаря, то він замінить Орджонікидзе на становищі предсідника ВСНХ у Москві.

### СОВЄТСЬКІ ГАРАЗДИ.

Нашій редакції переслали листа, присланого в осені з Одеси, з якого подаємо деякі цікаві уступи:

„...Бачився з твоєю мамою. Вона бідує. Нічого крім хати на хазяйстві нема. Та й хата розвалюється. Багато людей повмирало з голоду цієї зими. Тепер у нас в Одесі страшенна дорожня. Обід з трьох дань у „Льондонській Гостинниці" коштує 25 карб. Десяток помідорів коштує 9 карб. Про те, щоби купити щось із одіжі, нема



**ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 18. ГРУДНЯ 1932.**

Д-Р ОСИП ФІЛЯС. 8)

# Суспільна опіка
## у наших умовинах.

Друга група порадень вишукує та винищує джерела пошести небезпечні для окруження. На першім місці йде боротьба з туберкульозою.

Епідеміольоґічний бюлетин секції гиґієни Ліґи Націй з 15. II. 1931 повідомляє, що смертність від туберкульози до війни в Европі рівна була 1,000.000 голов на рік. Тепер завважуємо або зменшення смертности як у деяких краях Европи, Півн. Америки, Австралії, або зріст як у Півд. Америці, Африці, Індіях. Нині смертність від туберкульози рівна 10 відс. загальної смертности, в Австралії 6 відс., Норвеґії 15 відс., Польщі 17 відс. В Анґлії, Польщі, Німеччині, Франції вимирають більше мущини, у Норвеґії, Ірляндії, Швеції, Данії, Голяндії жінки. *Найбільша смертність в 1-ім році життя* та між 15—25 роком життя. Від 25 року життя завважуємо три типи смертности.

Тип А: Австралія, Данія, Шотляндія, Півн. Америка, Німеччина, Голяндія смертність зменшається повільно до 70 р. життя (50—125 на 100.000 населення).

Тип Б: Японія, Греція, Ірляндія, Норвеґія смертности між 20—40 р. ж. (125—250 випадків на 100.000 н.).

Тип Ц: Швайцарія, Естонія, Чехословаччина, Польща та інші смертність у всіх періодах життя велика (200 і більше випадків на 100.000 населення).

У Польщі хорує на туберкульозу около 800.000 перевірених випадків, з тих около 200.000 має т. зв. отверту туберкульозу, себто таку, де леґені виказують кавернові зміни (ями в леґенях) і саме ті випадки це головні джерела дальшого поширювання туберкульози. Що 7 хвилин вмирає в Польщі 1 громадянин від туберкульози, у Варшаві річно 2.000 громадян, у Львові 1928 р. 532 львівських і 159 чужих громадян; у червні цього року на загальне число 213 своїх і 77 чужинців померло від туберкульози 36 своїх і 4 чужих громадян, що є 14—17 відс. загальної смертности. З досвіду знаємо, що на 1 вмерлого туберкульотика припадає 10 хворих на туберкульозу. З цього легко можна обчислити скільки громадян хорує на туберкульозу.

Справа туберкульози поза чисто санітарним питанням є поважною економічною справою. Отверта туберкульоза обхоплює 0.26 відс. цілого населення; час від занедужання до смерти або поправи пересічно тріває 2 і пів року. Нездібність до праці обчислено також на $2^1/_2$ р. Числючи по купецьки здоровля громадянина варте 50.000 зол. 800.000 хорих на туберкульозу в Польщі хочаб тільки частинно нездібних до праці приносить 40 міліярдів зол. страти на рік; до цього треба дочислити кошти лікування.

Обчислення кажуть, що страти через туберкульозу для Пруссії в останніх роках XIX. ст. дійшли до 43 міліонів марок на рік. Кошта лікування на особу 2 марки денно давали других 43 міліони марок, разом 86 міліонів марок. Коли суму цю розложити на ціле населення, то туберкульоза накладала на громадянство надзвичайний податок 3 марки на голову, 15 марок на родину з пяти осіб.

Поширення туберкульози на наших землях в порівнянні з другими шарами Польщі — найсильніше. На підставі таблиць „Польскі Звйонзек Пшецівґруґлічи" обчислив, що за рік 1927

| | |
|---|---|
| в окрузі львівській хорувало | 45.800 |
| в окрузі станиславів. хорувало | 23.800 |
| в окрузі тернопіль. хорувало | 21.800 |
| в окрузі білостоцькій хорувало | 20.500 |
| в окрузі поліській хорувало | 14.900 |
| в окрузі волинській хорувало | 22.100 |
| в окрузі новогородецькій хорувало | 15.100 |
| разом | 164.000 осіб |

З тих лікувалось 9.585 осіб себто 5.5 відс.

Усіх шпитальних ліжок для туберкульози в галицькій окрузі на 91.400 хорих було 6.393, себто для 3.3 відс. осіб. Куди гірше стоїть справа при нинішній скруті в порівнянні з кращим станом 1927 р.

До боротьби виступають нині лікарі при помочі т. зв. порадень, тому, що досвід ствердив що санітарне лікування в спеціяльних санаторіях, побудованих у горах не дає бажаних вислідів. Поватим санаторійне лікування з огляду на недостачу ліжок і величезні кошти не можна перевести, як треба би.

(Продовження буде.)

—o—

ковн. Ходжу майже босий. Черевики коштують 100 карб. А я дістаю місячно 250 карб. всього, та ще й стягають з того 100 карб. ріжних поборів. Пароплави до нас приходять, але вони нічого нам не привозять, а все звідси забирають. Магазини у нас порожні. На базарах усе є, але за великі гроші. Убрання коштує 300 карб. Пальто, яке колись можна було купити за 20 карб., коштує тепер 500 карб. Словом, бідному робітникові нема в що одягтися. Пришли звідти що-небудь з одіжі..."

Рай та й годі!

## Ревізії й арештування.

СТАНИСЛАВІВ.

На днях перевела станиславівська поліція цілу низку арештів і ревізій. В неділю 11. XII. ц. р. арештували під замітом приналежности до О. У. Н. Миколу Ясінського і зараз перевезли до Львова. Підчас ревізії, яку переводили у нього, зірвали навіть підлогу. Дня 12. XII. арештували студ. техніки Гаврилюка Ярослава. Цьогож дня перевели ревізію в Юрка Гаванського. Дня 13. XII. арештували Саповича Володимира, Гоголя Петра, Жураківського Мирослава, Петриву Дмитра і Максимціва Петра. Причина арештів невідома.

ТЕРЕБОВЛЯ.

Польська преса повідомляє, що в Теребовлі викрили діяльність О. У. Н. та арештували двох її членів: Петра Луцкова, студента II. року прав у львівському університеті і Степана Круковського, гімн. абсольвента. Обох арештованих відставили до Тернополя.

—o—



# Новий місячник англійською мовою

### про українські справи.

**(„The Investigator", Published Monthly, Nr. 1. November, 1932, Westminster).**

I.

На обгортці нового журналу стоїть грубим друком заява, що „The Investigator" стоїть у звязку „з авторитетом гетьмана України Павлом Скоропадським і не має звязку з ніким иншим". Заява знаменна, і вона дає матеріял для всякого роду міркувань і здогадів. Можна було би нам промовчати про це підчеркнення. Але цей тон, даний на обгортці, проходить через цілий зміст нового місячника: **c'est le ton qui fait la musique**, (тон творить музику) — кажуть французи.

З приводу несмачного реклямування **особи**, а не **ідеї**, належить сказати кілька слів взагалі. Навіть, колиб особа бувшого гетьмана Скоропадського була вславлена надзвичайними заслугами для України, то всеж і тоді такт політичний і загально-людський мусів би підказати п. Скоропадському та його прихильникам, що не цим способом курення ладаном особі можна здобувати прихильність у практичній і тверезій Англії. Британці — емпірики від найдавніших часів: вони дивляться не на особи, не на рід і походження та амбіції поодиноких претендентів, а на те, хто й що **за особами або організаціями стоїть у їх власних країнах.** Не сумніваємося, що перевірка „фактів", поданих у першім числі „The Investigator"-а про діяльність і величезні заслуги п. Скоропадського для „незалежної України", мусить привести до зовсім противних наслідків, ніж ті, які мали на увазі видавці нового журналу.

На першій сторінці нового місячника виставлене „Вірую" цього видання. Орган цей називає себе протибільшовицький, протидемократичний і протисоціялістичний. „Незалежна Україна", на думку редакторів місячника, має бути ключем (**the key**) для розвязання ситуації на Сході Европи, бо комуністи добувають велику кількість грошей для своєї пропаганди з України. „Більшовизм мусить бути замкнений у своїм джерелі — в Совітській Росії". Тим-то треба відділити Україну від Росії. Як бачимо, українській визвольній ідеї призначена там лише **службова роля**, як **знаряддя** боротьби з більшовизмом. Про те, що Україна буде боротися проти підлеглости і всякій **іншій Росії**, або іншій державі, незалежно від форми влади, — не сказано ні слова.

На першій сторінці находимо деяку суперечність. „Комунізм і капіталізм не можуть обидва існувати побіч себе довший час. Насамперед, чи є „комунізм" у більшовицькій державі? — ні. Є тільки державний капіталізм у найгіршій його формі. І це дуже добре бачуть американські, англійські та німецькі капіталісти й інженери, що помагають комуністам будувати „п'ятирічку". Перед тим, кількома рядками вище „The Investigator" ставить завдання — обмежити більшовизм кордонами Совітської Росії, — значить, уважає співжиття „комунізму й капіталізму" за можливе.

„Незалежна Україна з традиційним гетьманом для кермування її долею", — таке завдання ставить собі „The Investigator" на стор. 7. Після всього, що ми знаємо про діяльність п. Скоропадського за часів його нещасливого гетьманування в 1918 р. і про його політичні „посунення" за кордоном, здається нам, що Україна заслужила на інших, ліпших кандидатів на „кермування її долею", і у **всякім разі не таких, як п. Скоропадський.** Людина, що віддала Наддніпрянщину в листопаді 1918 року в руки російської білої гвардії, людина, якої іменем цілу Україну залито невинною селянською кровю в інтересі російських та польських дідичів, людина, проти якої за протинаціональну політику та за реакційну, ворожу народнім масам соціяльну політику пішов на революційне діло цвіт української молоді з Галичини (Січові Стрільці) — це пан Скоропадський в дійсности, як є. Його прихильники мусіли би мати трохи більше... скромности і не робити з бувшого гетьмана з німецької руки якогось героя „незалежної України". На жаль, це робиться і то засобами **грубого фальшування історичних фактів.** Між іншим такий куріоз: на стор. 9. стоїть написане, що після ліквідації гетьманського уряду в 18 столітті багато українців мусіло покинути рідний край та емігрувати і що після упадку царської імперії 1917 р. ці емігранти вернулися в рідний край, що здобув незалежність на чолі з гетьм. Скоропадським, „безпосереднім нащадком гетьмана тогож імени з 18 століття". Не треба нашому читачеві доказувати, що оповідання про політичну еміграцію з України після акту 1764 р. (в журналі чомусь рік скасування гетьманщини наведений 1756!) — чиста фантазія і так само всі знають, що самостійність України проголосила Центральна Рада а не п. Скоропадський і що він не нащадок Івана Скоропадського. Але „The Investigator" уперто хоче зробити з п. Скоропадського українського „національного героя". Пишеться на 9 стор., що „популярність гетьман Скоропадського придбав завдяки свому українському патріотизмові"... Що він відкрив „джерела культури" на Україні — церкви, академії, університети, школи. Не сказано тільки **які.** Не з ласки п. Скоропадського, а зусиллями самого українського громадянства були відкриті 1918 р. університети у Києві та в Камянці, але зате **російський** університет, в додаток до **російських** університетів у Києві, в Харкові й Одесі був урядом гетьмана 1918 р. заснований на Запорожжі, в Катеринославі.

Щоби надати п. Скоропадському ще більше геройських рис борця за „незалежну Україну" на 10 стор. сказано, що ніби після вибуху революції в Центральних Державах в осені 1918 р., п. Скоропадський **„без регулярної армії вів нерівну боротьбу протягом чотирьох місяців"** проти російських більшовиків. Так пишеться історія! Кому потрібне це фальшування? Чого хочуть цими методами досягнути прихильники п. Скоропадського?

**К. О.**

**На господарські теми.**

## За тісніші взаємини нашого продуцента з консументом.

За покликом нашого ідейного проводу розбудова національного промислу, а головно хліборобського, іде жвавим кроком вперед. Тісніше вязання нашого продуцента з консументом починає на практиці давати свої радісні і реальні успіхи.

Побіч богатьох реальних і здорових починів нашої кооперації головно „Маслосоюзу", в тій ділянці в остаиньому часі на перше місце вибивається „Кооперативний Млин" в Теребовлі.

Ділянка перерібки і збуту хліборобських продуктів, головно зерна та піднесення такою дорогою його ціни, обнижка коштів перерібки і посередництво для удогіднення цін консументові находить свій вияв в успішному безпосередньому навязанні звязків між продуцентом і консументом.

Знаємо скільки то тисяч вагонів збіжжа річно віддає наше село неорганізовано на ринок, та скільки його перемелюється не в наших млинах. Свідомі ми і того, скільки то тисяч вагонів хліба випікається не в наших пекарнях. І знаємо також, що консументом тих продуктів є і наше село. Перепродуване хліборобом збіжже находить цілу хмару приватних посередників, яких завданням певно не є інтерес хлібороба-продуцента ані споживача. Лихі ціни, плачені хліборобові за його продукти, переходять переважно здорожені і в погіршеному стані до рук споживача. Зиски з посередництва приватного купецтва пливуть у ті кишені і руки, які з них відтак кують зброю економічного неволення.

Тому то на велику підтримку заслугують завдання, підняті нашою кооперацією взагалі, а „Промисловим Млином" у Теребовлі зокрема. По переборенні перших труднощів організаційного і торговельного характеру з гідним подиву завзяттям приступив „Промисловий Млин" до примого навязання відносин продуцента з консументом.

Основана при одній з найрухливіших площ у Львові, а саме при площі Унії Берестейської ч. 4. в домі знаного українського громадянина Мартиния металічна хлмниця і гутова склатанця

млинських і споріднених виробів стала предметом жвавого заінтересування найширших кругів консумента, як з огляду на якість так і низькі ціни товарів. Улаштована після найкращих вимог техніки і гігієни крамниця „Промислового Млина" дає споживачеві широкі можливости подивляти змагання продуцента пробити остаточно вільну дорогу якістю товарів і їх ціною прямо до міського консумента.

Застрашене тим побідним походом приватне купецтво, у часі банкроцтва приватних фірм з тої ділянки, хапається найгіршої з морального боку купецької зброї, а саме поширює неправдиві та невідповідаючі правді поголоски про надужиття в „Промисловому Млині".

Широкий загал може тільки повитати заініціовану працю. Правильним шляхом йде провід нашої кооперації. Крім того мужно кладуть шляхи завзяті низові кооператори до кращої господарської розбудови. Ми твердо переконані, що глибоке зрозуміння, яке викликала та праця в найширших верствах населення Львова дасть керманичам „Кооперативного Млина" здійснити й утривалити змагання сільського продуцента і міського споживача. Шляхотна ривалізація кооперативної організації з приватним купецтвом у торговельній ділянці буде найкращим прикладом живучости кооперативної організації та її успішної боротьби з господарською крізою. Звязання інтересів продуцента з інтересами консумента в кооперативній формі організації дає тверду підставу надіятися, що тільки кооперація виправдає надії, які кладе під сучасну пору як продуцент так і консумент.

*Інж. Коцюба Петро.*

## НОВИЙ ПРЕМІЄР МІНІСТРІВ.

ПАРИЖ (ПАТ). Президент Лебрен поручив п. Шотан, щоби він отворив новий кабінет. Шотан заявив денникарям, що приняв місію отворення кабінету і зголився перевести наради з візою значних осіб, з якими призадумається над новим політичним положенням. Шотан зовсім не скривав перед президентом трудноцщів, які його ждуть при творенні нового уряду, бож він є тісно звязаний з діяльністю Ерріота.

## ЛИТВА ПЛАТИТЬ.

КОВНО (ПАТ). Литва заплатила вчора Злученим Державам грудневу рату довгу в сумі 920.000 литів. Литва мала в Злуч. Державах по війні 60,300.000 литів довгу. Досі заплатила вже Литва 20,225.000 литів.

## ДЕМОНСТРАЦІЯ ЖІНОК.

БЕРЛІН (ПАТ). Вчора в часі засідання міської ради дійшло до бурхливих авантюр, викликаних громадою жінок, що ввійшли на салю нарад та уладили голосну демонстрацію.

## ЖАХЛИВА ПОЖЕЖА.

ТОКІО (ПАТ). У 8-поверховім будинку, в якому приміщувався великий маґазин, вибухнула пожежа. Покупці, які в ту хвилину находилися в цій великій крамниці, кинулись натовпом до виходів. Багато втікало на покрівлі будинку. Повідомляють, що число вбитих і ранених доходить до 500 осіб. В хвилині вибуху пожежі було в крамниці понад 1300 осіб. Матеріяльні шкоди 5 мілїонів ен.



## КАБІНЕТ ШЛЯЙХЕРА.

Шляйхер, виголошуючи до радіо експозе, заявив, що його уряд покликаний лиш на короткий протяг часу крізи. Колиб зайшла необхідність, Шляйхер видасть проти комуністів драконські зарядження.

## КОМІТЕТ 19-ЬОХ І МАНДЖУРІЯ.

ЖЕНЕВА (ПАТ). Комітет 19-ьох затвердив текст резолюції у справі концилярної процедури в манджурському спорі.

# НОВИНКИ



— **Тов. Українська Захоронка** як звичайно, уладжує Миколаївське Свято для найменших дітей у малій салі Народнього Дому II. пов. дня 19-го ц. м. в год. 3. попол. 1—1



— **Час торгу у крамницях у звязку з латинськими Різдвяними Святами.** В часі від 18. до 23. грудня включно всі крамниці можуть продовжити свій торг на дві години, але не пізніше ніж до 21 (9) год. веч. Дня 24. грудня можна торгувати тільки до 6. год. вечором. У неділю дня 18. грудня вільно торгувати від 13. год. до 18. год. веч.

— **Проти террору на журналістів.** Після відомої нічної бійки на вул. Шайнохи у Львові, в якій згинув польський студент Ґродковський, „Век Нови" помістив репортерський опис тої події, що не сподобався корпорантам. Їх делеґати явилися в редакції „Веку", домагаючися усунути з редакції автора того звіту, п. Б., якого найбільшим прогріхом було мабуть те, що він жид. Справа перейшла на терен Синдикату Льв. Журналістів. Його управа розглянула всі подро-



биці тої історії на своєму засіданні 14. ц. м. та ствердила, що засадничо не можна погодитися з того рода інтервенціями й методами боротьби, які бють по екзистенції журналіста, що по свому найкращому знанню і в добрій волі виконує свої професійні обовязки". Одночасно управа Синдикату рішила висловити покривдженому журналістові товариську солідарність та розіслала про це до всіх редакцій відповідний комунікат.

— **Театр ім. Тобілевича підготовляє „Мотрю".** Дістаємо такий поклик із проханням помістити його: „Мистецьким завершенням циклю ювілейних свят Мазепи та Лепкого буде вистава інсценізованої „Мотрі" Лепкого, до якої готується наш найкращий театр ім. Тобилевича. Але щоб вистава була стилева, художня й дійсно відповідала ментові — мусить бути належно вивінувана. На це треба більшого вкладу готівки. З огляду на це коломийські прихильники театру ім. Тобілевича, на чолі з нашим сеніором письменників Андрієм Чайковським і сен. О. Кисілевською, гаряче звертаються до українського громадянства прийти з малою поміччю цьому культурному ділу. Деякі міста, ось як Тернопіль, Бережани, Львів, а остан. часами Збараж і Коломия вже внесли свою лепту — за що їм належиться сердечна подяка. Хай же й кожне інше місто внесе свою бодай малу пайку на це мистецьке діло. Гроші надсилати на адресу: **Коломия, Народній Дім, Банк „Покутський Союз", фонд Театру ім. Тобилевича, книжечка ч. 433".**

— **Нова кооператива.** Довідуємося, що в останніх днях „Кооп. Промисловий Млин" у Тере-



бовлі відчинив у Львові при площі Унії Берестейської ч. 4 свій гуртівний склад і зразково уладжену крамницю урозлріб власних млинських і споріднених виробів, бажаючи дати широким колам покупців, дешеві і доброї якости продукти. Ми переконані, що львівське громадянство піддержить цю нашу нову кооперативну станицю.

— **Особисті вісти.** Дня 17-го ц. м. відбулась у великій авлі львівського університету промоція мгр. Марти з Олесницьких Рудницької на доктора фільософії.

— **Хто чого хвилюється.** „Курер Львовскі" у ч. 345 повідомляє, що недавно у Ряшеві санаційні діячі мали довірочну нараду, в якій узяв участь полк. Славек. Полковник мав заявити, що уряд додержить обіцянки мін. Перацького, щоби нижчі урядові посади займали українці („народовосьці рускей"). „Вістка ця — читаємо там — у цілій Східній Малопольщі викликала зрозуміле схвилювання". Справді, все аж гуде; обіцянка вже дотримана, бо досі звільняють масово тільки українських урядовців, а в тім і таких високих, як громадські писарі.

— **Польські студенти по скінченім триместрі** хотіли улаштувати демонстрацію, як протест проти придержування в арештах їх проводирів. Та поліція до демонстрації не допустила.

— **Відгомін вуличних ексцесів у Львові.** В четвер рано на доручення прокуратури арештовано студ. Ж. Заморського, який підчас антижидівських виступів зранив себе своєю петардою.

— **Напад комуністів на поліцію.** В Данціґу напало 200 комуністів на 2 поліцаїв і важко їх побили. Пятьох комуністів арештовано.



— **Експерименти для дослідів стратосфери.** 15. ц. м. зробили вчені експеримент на російськім острові „Новая Земля" з нагоди великого міжнароднього підбігунового року 1932. Висадили там динамітом ваги 100 кіля частини землі на те, щоби на двацяти ріжних кінцях землі мірити хвилі воздуху, що повстали від того вибуху. Ці поміри потрібні для дослідів стратосфери. Німецький учений д-р Кіль, директор метеорольоґічної обсерваторії у Потсдамі зробив нові апарати для мірення хвиль воздуху.

— **Катастрофа біля Люцерни.** У тунелі недалеко Люцерни зударились два особові поїзди; 12 убитих, кількадесять ранених. Машиніст не доглянув передостережного знаку; помічника не мав; сам згинув у катастрофі. Вагони з пакунками перемінились у румовище. Усе щастя, що в обох поїздах було мало пасажирів.

— **Вистава радянської літератури у Берліні.** Німецьке товариство для студій над европейським Сходом організує разом із славянським відділом берлінського університету виставу „Красне письменство у СРСР." Вистава тріватиме від 16. до 21. грудня. Будуть там зібрані всі книжки та видавництва у німецькій мові на згадану тему, а поруч книжок карикатури найвизначніших радянських письменників і їхні життєписні дані. Трьох професорів університету дасть на виставі три ріжні відчити.

— **Ріжні вістки.** Із Вильна вибирається на весну до жидівської республики у Биридзані 1000 студентів. — До Франції приїхав із Голяндії новий транспорт золота на 25 міл. фр. — Китайський поїзд зійшов із рейок, наслідком чого згинув машиніст і кілька пасажирів; 600 селян для протесту проти недбайливости залізничого проводу поклалось на залізничім шляху між Шанхаєм і Нанкіном. — Англійський премієр Мекдональд знову занедужав і не візьме участи у дискусії над справою американських довгів.— У Дніпропетровську почали перевірку залізо-

**ВАШІ ВЛАСНІ ДІТИ ПРОКЛЕНУТЬ ВАС,**
**якщо прийдуть до свідомости, що Ви мали законну змогу домагатися української школи і цього не зробили. Тому переводіть шкільні плебісцити за українською мовою навчання по всіх українських громадах, де є польська або утраквістична школа!**

бетонового мосту, який буде найбільший в Европі. — В Еспанії, у Кордові, 1000 залізничих робітників почало страйк; досі конфліктів не було. — У Льондоні вийшла замуж донька відомого англ. політика Черчіля; підчас шлюбу натовп був такий великий, що поліція мусіла на вулицях стримувати юрбу.

— **Застрілили дві скажені собаки.** Останніми днями на вулицях міста Львова застрілено дві скажені собаки: одну на вул. Городецькій, другу на Валах. Особи, яких покусали ці собаки і їх власники, хай зголосяться у IV. Відділі Магістрату, площа Домбровського ч. 3.

— **Рушили леди.** З приводу недавнього зимна Двина вкрилася ледом. Тепер потепліло й леди рушили. Напір був такий сильний, що понтонний міст під Ригою ушкоджений. На понтоні находились під ту хвилю кількох робітників, що направляли трамваєві проводи, яких вода сірвала. Всіх їх урятували.

— **Свято Айфлевої вежі.** 15. ц. м. Париж святкував 100-ліття народин інжиніра Айфля, творця відомої залізної вежі, що досі є одною з найбільших париських атракцій для чужинців. Вона повстала у 1889 р. з нагоди світової вистави у Парижі і ще до недавна була найвищою будівлею у світі зі своїми 300 і пів метрами. Тепер перегнав її один нюйорський хмародер. Вежа Айфля коштувала 9 міл. фр., але за 6 тижнів підчас вистави вернула всі кошта своєї будови зі самих білетів вступу. Тепер річно відвідує її 600.000 осіб і вона належить до акційного товариства. Від часу, як вона істнує, заробила вже 26 міл. фр. за самі білети. Сотні осіб має заняття при цій вежі. Її шпиль вибирають нераз самогубці. Досі вже 111 осіб скочило з неї. Від кількох літ вона осяяна півтора міл. електричних ламп. Від часу, як вона стоїть її сильно критикували і були навіть голоси, що її розберуть, але вона дуже добре видержує напір вітрів і атмосфери.

— **Шов іде у світ.** 15. ц. м. вибрався Бернард Шов у подорож по світі. Спершу зупинився він у Монако, пізніше попрямує до Америки. Американці, що стільки його пєс виставили раніше, ніж европейці, вже підготовляються до святочної стрічі великого драматурга. Але Шов розчарує американців уже тепер, кажучи, що він зупиниться в Америці тільки кілька хвилин. Причина його подорожі? бажання спокою, бо у Льондоні його нема. Чи має він намір що писати? „Може, але ви знаєте, що я ніколи не мав жодної ідеї, коли я сідав писати".



— **Проти военних забавок.** У Відні зорганізувала австрійська Ліґа жіноцтва цікаву виставу дитячих різдвяних дарунків. Ця вистава характеристична тим, що на ній нема ніяких забавок, що нагадували би війну та військо. На ній австрійські мами та діти мають перед собою головно краєві вироби. Австрійські пропаґандисти миру звертають увагу на те, що більшість военних забавок приходила з інших країв. Ця вистава є відгуком на зазив французького жіноцтва, яке звертається до матерей усіх країв і народів із проханням почати вже цього року систематичну боротьбу із военними забавками. Такі забавки мають великий вплив на душу дитини, що змалку розвиває в собі почування кровожадности, помсти і ненависти до інших народів. Мало хто здає собі справи, в якій мірі історія народів залежить від виховання дітей, що з дому та школи виходять начинені военними інстинктами.

— **Катастрофа швидкого поїзду.** В Німеччині сталася катастрофа швидкого поїзду, що їхав з Бреслав. Катастрофа зайшла біля стації Вірбург, де швидкий поїзд наїхав на вантажний поїзд. Десять вагонів швидкого поїзду вискочили з рейок. Шість осіб ранених.

**НЕ ЗНЕВІРЮЙТЕСЯ АНІ НЕ ОПУСКАЙТЕ РУК,** якщо якийсь громадський уряд не схоче потверджувати підписів, на шкільних деклараціях. Проти такої самоволі вносіть в кожному поодинокому випадку жалобу до Староства, Воєвідства і Міністерства Внутрішних Справ та подавайте дописи до преси.



## Приготування Хліборобської Палати у Львові.

Польська преса повідомляє, що посли з ББ зі Сх. Галичини звернулися до міністрів внутрішніх справ і хліборобства, щоби вони прискорили відкриття Хліборобської Палати (Іґба Рольнича) у Львові на всі три східно-галицькі воєвідства. Вони висувають як арґумент, що саме час господарської скрути надається найкраще для відкриття цієї установи, як це виказали вже бито приклади в інших краях.

Про значіння Хліборобських Палат взагалі і для нас зокрема писали ми недавно (в ч. 266. з дня 1. XII. ц. р.) і довідуємося, що наші міродайні чинники, а саме „Сільський Господар", цею справою у відповідний спосіб також зацікавилися.

**Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.**

— **Штучне серце.** Недавно світова преса передала звістку, що в московськім медичнім інституті російські вчені заступили в тілі звіряти серце з штучним механізмом. Невеличка помпа вганяла кров до цього механізму. Цей експеримент пояснюють так, що його переводили над мертвим організмом і кров, яку впускали туди, належала до другого звіряти; інколи її заступали фізіольоґічною рідиною. Цими днями американський хірурґ у Будапешті Ґібс заступив у живім організмі серце машиною, яка точно виконувала його функції і піддержувала життя. Апарат д-ра Ґібса складається із двох гумових мішочків, що находяться у металічній посудині. Сюди переходить невпинно течія води, яку реґулює електричний мотор. Під напором води гумові мішочки періодично стискаються і розширяються, втискаючи кров до посудин. Експеримент зробили на собаці, яка попала у наркотичний сон. Тоді розрізали грудь і за одну хвилину получили розрізані кровяні посудини, що виходять з серця зі шкляними рурками свого апарату. Коли справжнє серце, вирізане, лежало мертве поруч на столі, штучне серце працювало з математичною точністю. Собака зі штучним серцем жила дві години у наркозі.

— **Хто купує нині замки.** Як повідомляють берлінські ґазети, світовий чемпіон боксу Шмелінґ купує один із найславніших замків Померенії, біля Нейдека, де звичайно проводив літні вакації Гінденбурґ. Замок цей із історичною минувшиною має величезний парк із 5000 гектарами землі і багато дичини. Шмелінґ завзятий ловець і хоче там пробути всю зиму.

— **Несподівана реклама.** Молода еміґрантка у Парижі, Сотник (хто зна, може і землячка?) пішла до фотоґрафа Іванова і зробила собі знимку. Здивувалась вона дуже, коли за якийсь час, побачила свій портрет у всіх часописах. Це відомий інститут краси „Кева" так робив рекляму своїм чудодійним косметичним виробам. А що для чужинців прізвище „Сотник" ще й зовсім скромне не каже нічого, то під фотоґрафією реклямованої Сотниківної підписали „княжна Кочубей". Сотниківна подала інститут „Кева" у суд і домагалась відшкодування 50.000 фр. Фірма „Кева" перед судом склала вину на фотоґрафа, що передав їй фотоґрафію кажучи, що може нею розпоряджатись. Судові цього було мало: всеж таки „Кева" реклямувала свої вироби при помочі невідомої їй молодої жінки. А що панна Сотник не була княжною, то суд признав їй тільки 7000 фр. Стільки видко варт у Парижі фотоґрафія на виробах доброї фірми!

— **Дарунки на ялинку,** приготовані власноручно найближчими особами мають особливу принаду. Зачислюємо до них передовсім печиво власного виробу, яке серед святочних дарунків може заняти перше місце якщо удасться, знаменито смакує і кожному добре служить. Досвідчені господині вживають тому постійно порошку до печення д-ра Оеткера, який ґарантує нетільки те, що кожне печиво удасться, але приготовані після приписів д-ра Оеткера пляцки й тісточка смакують знаменито та при цьому є дуже дешеві.

—o—

## З останньої хвилі.

### ПЕРЕД ДОРАЗОВИМ СУДОМ.

Довідуємося, що оборонці, будучи вчора передполуднем у вязниці при вул. Казимирівській, одержали від своїх клієнтів повновласти на їх оборону, а також відписи акту обвинувачення, який має 13 сторін машинового письма.

В останній хвилі повідомляють нас, що в характері оборонця виступить у цьому процесі також **д-р Маріян Глушкевич** (як оборонець Коссака), а мабуть ще й інші оборонці.

—o—

# Зі сойму.

ВАРШАВА, 16. XII. ПАТ. Соймова конституційна комісія на сьогоднішньому засіданні приступила до нарад над бюджетовим прелімінарем президії Ради Міністрів. У дискусії забрав голос пос. Хруцький, який критикує політику уряду супроти української та білоруської меншости. Згадує також поставу уряду до справ православної церкви, висказуючи жаль, що справа скликання загального собору не пішла вперед.

—o—

# СПОРТ.

### ҐАКІВКА: УКРАЇНА — ПОГОНЬ.

Змагання цих дружин за мистецтво А-кляси відбудуться в суботу 17. п. м. на „Ґданську". Змагання зачнуться в год. 2. попол. (очевидно як буде лід).

### СПОРТОВЕ ЖИТТЯ В СТАНИСЛАВОВІ.

В неділю 11. грудня ц. р. відбулися в малій салі „Сокола" Загальні Збори У. С. Т. „Пролом" у Станиславові. Всіх приявних членів було около 50, не лише молоді, але і старших громадян, які цікавляться фізичним вихованням та спортовим рухом. Зі звіту присутні довідалися, що при У. С. Т. „Пролом" істнують такі діяльні секції: копаного мяча, шахова, пінґ-понґова, наколесників, спортових гор, сиптківкова і легкої атлетики, які, як на нашу грошеву спроможність, розвиваються доволі гарно. По оживленій дискусії й ухваленні уступаючому виділові абсолюторії вибрано новий виділ у складі: голова — Теодор Мартинець, І. заст. гол. — інж. Ілля Попович, II. заст. гол. — д-р Іван Матіяшек, секр. Осип Крушельницький, скарбник — Юрій Сеньшин, господар — д-р Іван Кутинський, Ярослав Андрухович, проф. Остап Хичій, Осип Цапенко, Микола Гірняк і мгр. Осип Бойчук. Новий виділ на першому засіданні постановив у найближчому часі урухомити боксерську секцію.

Безпосередньо по зборах „Пролому" відбулося засідання орґаніз. комітету Карпатського Лещатарського Клюбу, на якім ухвалено заложити окреме статутове т-во під повищою назвою і в тій цілі постановлено скликати загальні збори на неділю 18. грудня ц. р. в год. 10. передполуднем у домівці „Української Хати". На сходинах приступило в члени нового т-ва 25 осіб. Число це напевно збільшиться на загальних зборах.

—o—

## Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 16. XII. 1932, за масло експортове та десерове прімa 3·00 зол., за літру молока 17—19 сот., літру сметани 2·90 зол., кону 6·80 [illegible]

## Театри.

**Великий Міський Театр.**

Субота, 17. XII. год. 7.30 веч. „З малої хмари" (Абон. 4).

Неділя, 18. XII. год. 3.30 попол. „Занадто правдиве, щоби було добре" (Абон. 3. Ціни знижені).

Неділя, 18. XII. год. 7.30 веч. „Орфей у пеклі".

**Театр Ріжнородностей.**

Субота, 17. XII. год. 7.30 веч. „Насолода чесністю" (Абон. 4).

Неділя, 18. XII. год. 3.30 попол. „Цілунок перед зеркалом" (Ціни знижені. Абон. 3).

Неділя, 18. XII. год. 7.30 веч. „Насолода чесністю" (Абон. 4).

## Кіна.

АДРІЯ: „На Сибір".

АПОЛЬО: „Банда Бубуля".

АТЛЯНТІК: „Пісня ночі"

КАСІНО: „Їх доля та недоля" (Льорель і Гарді). Весела парада на весело „Чарлі ратує Европу".

КОЛЬОСЕЙ: „Франкенштайн" ревія „Трупа веселого амора".

КОПЕРНИК: „Під фальшивим прапором".

МАРУСЕНЬКА: „Під фальшивим прапором".

МІРАЖ: „Любка з Тагіті" та Льорель і Гарді.

ОАЗА: „Жовта маска" й ревія.

ПАЛЯС: „100 метрів кохання".

ПАН: „Гори в полумях".

ПАСАЖ: „Небезпечний шлях" (Том Мікс), „На провесні" Жеромського.

ПРОМІНЬ: „Шукай жінки" й ревія.

СТИЛЕВЕ: „Великоміські вулиці" та ревія „Веселий Сверщок".

УТІХА: „Американські пачкарі" (Боб Костер). „Пат і Патахон, винахідники пороху"

ХИМЕРА: „Любко опівночі" (Дж. Мекдональд).

## Закордонне радіо.

**Субота, 17. грудня 1932.**

**Братислава** (278,8) 16.10 Концерт, **Мілано** (331,4) 11.15 Музика, **Штрасбург** (345,2) 16.00 Камер. музика, 18.00 Симф. музика, **Штутгарт** (360,6) 14.40 Пісні, Марія Вальдаер, 19.00 Оп. арії Марг. Ветер, **Букарешт** (394,2) 17.00 Музика, 20.30 Пісні, Стефановічі, 21.00 Військ. музика, **Білгород** (430,4) 12.05 Пісні, Тімотич, 12.30, 19.45 Концерт, **Прага** (488,6) 19.20 Марші, 20.35 Романси, оп. Запорожець, **Відень** (517,2) 11.30 Каделя, 15.15 Вес. концерт, **Мінхен** (532,9) 16.30 Природа в нім. пісні (спів), 17.00 Концерт (арфа), **Будапешт** (550,5) 17.00, 18.10 Мад. мельодії, пісні, **Любляна** (574,7) 21.00 Сольоспів, **Харків** (937,5) 10.00, 12.15, 14.30, 15.00, 19.00 Концерт, 16.35 Літ. транс. 18.15 Гумор, **Осльо** (1083) 18.15 Нар. музика, 20.00 „Гальте Гульда" оп. Франка-Берисона, **Париж** (1724,1) 10.00 Концерт, 21.45 „О клер де Люн", „Лефемер" авд.

**Неділя, 18. грудня 1932.**

**Братислава** (278,8) 16.20 Словацька музика, 20.00 „Вівета" оп. Провазніка, **Мілано** (331,4) 16.00 Музика, 20.30 „Карнашклі" оп. Личетія, **Штрасбург** (345,2) 16.00 Концерт, 21.30 „Хорий з уроєння" ком. Моліера, **Білгород** (430,4) 19.50 Солісти, **Рим** (441,2) 13.00 Музика, 20.45 „Ля Донна Пердута" оп. Петрія, **Прага** (488,6) 19.00 Слов. пісні, **Відень** (517,2) 11.40 Суч. австр. музика, **Будапешт** (550,5) 17.15 Оп. музика, **Харків** (937,5) 11.00 Звукодики, 15.00, 19.00, 24.00 Концерт, 17.30 Гумор.



## ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

**Субота, 17. грудня 1932.**

11.40 Огляд преси, 11.58 Час, 12.10, 18.00 Грамофон, 13.10 Метеорольог. комунікат, 13.15 Шк. поранок, 15.15 Господар. комунікат, 15.35 „Шапка-невидимка" Г. Збежховського, 16.00 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 „Романтичний лицар післязаймаюої Польщі" (Мих. Чайковський), 17.00 Авд. для хорих, грамофон, 17.40 Відчит, 18.55 „Монсальват" відч., 19.10 Всячина, 19.30 На овиді, 19.45 Прес. рад. денник, 20.00 Легка музика, 22.00 Завтра день лодзької радієвої родини, 22.05 Шопенові твори, 22.40 В найгарнішім евр. місті, 22.55 Метеор. і поліц. комунікат, 23.00 Танкова музика.

**Неділя, 18. грудня 1932.**

11.58 Час, 12.10 Метеорольог. комунікат, 12.15 Симф. поранок, Сусп. значіння будови малих мешкань, 14.00 Рільн. комунікат, 14.25 Нар. музика, 14.40 Конкурсова балачка (хліборобство), 15.00 Музика, 16.00 Для молоді: „Що чувати в світі?", „Невидний гість", 16.25 Радіо-ялинка, 16.35 Грамофон, 17.00 Концерт, Комунікат службовців сільських громад, 18.09 Промова през. ПКО Грудера, 18.10 Легка музика, 18.50 Літер. інтерв'ю, 19.05 Всячина, 19.25 „Вечір у Неаполі", 20.00 Концерт, Спорт, 22.00 Хто виграв спорт. конкурс? 22.55 Комунікати, 23.00 Танкова музика.

## ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

**Оповістка.** Звичайні Загальні Збори Філії Т-ва „Просвіта" в Сяноці відбудуться в понеділок 26. грудня 1932 в год. 10.30 передполуднем у власній домівці при вул. Потоцького 23. з таким порядком нарад: 1) Відкриття Зборів і відчитання протоколу. 2) Звіт з діяльности Виділу. 3) Звіт Контрольної Комісії й уділення абсолюторії. 4) Вибір нового Виділу. 5) Вибір делегатів на Загальні Збори Т-ва „Просвіта" у Львові. 6) Ухвалення філіяльного додатку. 7) Внески і запити. На випадок неприявности статутової кількости членів і делегатів Загальні Збори Філії Т-ва „Просвіта" відбудуться в год. 11-ій того самого дня без уваги на число приявних. — **Виділ.** 1027 1—1

**Замісць квітів** на домовину бл. п. Михайлини Шеховичевої зложили Вп. д-р В. і Д. Старосольські зол. 20 на інвалідів. — **УКТОДІ, Львів.** 1026 1-1

## ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає



## ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає



Управа кооперативи „БУДУЧНІСТЬ" в Тернополі оголошує

**КОНКУРС**

**на виконання шкіцового проекту будинку на поміщення фабрики паперців і туток на таких умовах:**

1) Проекти мають бути внесені до канцелярії кооперативи „Будучність" в Тернополі, вул. Липова 2 найдальше до дня 10. січня 1933, 12 год. в полудне. 2) Проект, що має обіймати мети усіх кондиґнацій, потрібні для загальної орієнтації доземі перерізи та вид будинку, має бути підписаний окремим кличем, а в долученій замкненій коверті має бути подана адреса автора проекту і клича. 3) Надіслані проекти буде розглядати і приймати окреме жюрі, зложене з 2-ох фахових інжинірів запрошених на пропозицію Українського Технічного Т-ва у Львові і Дирекції кооперативи. За найкращі приняті проекти будуть признані 3 премії в висоті 350, 200 і 100 зол. платні в два тижні після присуду жюрі. Відзначені премією проекти стають власністю кооперативи „Будучність". Жюрі може не приняти ні одного проекту. Неприняті проекти відішлеться авторам на подану адресу разом з відписом протоколу жюрі. Ближчі дані як мапка та перекрої площі, величина будинку та окремі диспозиції щодо призначення і розміщення поодиноких убікацій вишлеться інтересованим за оплатою 5 зол.

За Управу Кооперативи:

Д-р Степан Чумак, Іларіон Брикович



За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.